

**Управление на капитала
и капиталови изисквания на банкова група Банка ДСК**

2008 г.

Управление на капитала и капиталови изисквания на банкова група Банка ДСК

Българска народна банка като главен регулаторен орган за Банковата група определя минимален размер, елементи и структура на собствения капитал, както и минималните капиталови изисквания за поеманите от Банковата група рискове. Съблюдаването на регулаторните изисквания се наблюдава на шестмесечна основа. Банковата група следва да поддържа собствен капитал, който по всяко време да е по-голям или равен на сумата от капиталовите изисквания:

- За кредитен риск и риск от разсейване по отношение на банковия портфейл;
- За позиционен риск и сетълмент риск по отношение на дейността в търговския портфейл;
- За риск от контрагента по отношение на цялостната дейност;
- За валутен и стоков риск по отношение на цялостната дейност;
- За операционен риск по отношение на цялостната дейност.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели се образува от сбора на капитала от първи ред (първичен капитал) и капитала от втори ред (допълнителен капитал), намалени със специфични отбиви.

Елементи на капитала от първи ред са: регистрирания и внесен капитал; малцинствените участия, фонд „Резервен” и резервите с общо предназначение, заделени от печалбата след облагането ѝ. Сумата на горните елементи се намалява с нематериалните активи, включително положителната репутация и с нереализираната загуба от финансови инструменти на разположение за продажба.

Елементи на допълнителния капитал са резервите от преценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, както и сумите, привлечени от Банковата група чрез безсрочни дългово-капиталови (хибридни) финансови инструменти или подчинен срочен дълг.

Намаления от регулаторния капитал са: балансовата стойност на инвестициите в акции и друга форма на дялово участие в неконсолидирано дружество, когато представляват над 10 на сто от капитала на банка или финансова институция; балансовата стойност на инвестициите в акции или друга форма на дялово участие, когато представляват 20 или над 20 на сто от внесенния капитал на застрахователни, презастрахователни предприятия и застрахователни холдинги, както и специфични намаления от капитала: балансовата стойност на инвестициите в акции и друга форма на дялово участие, когато представляват над 10 на сто от внесенния капитал на неконсолидирано нефинансово предприятие. Намаленията се приспадат поравно от капитала от първи и от капитала от втори ред.

Българска народна банка определя обхвата на дъщерните предприятия, подлежащи на надзорна консолидация. В обхвата на надзорната консолидация на Банкова група ДСК попадат следните дъщерни дружества на Банка ДСК:

- Напълно консолидирани са: „ДСК Управление на активи”, СПОК „ДСК Родина”, „ДСК Бул-проджект” ООД, „ДСК Турс”, чието дъщерно дружество „ДСК Тран-секюрити”, извършващо спомагателна дейност по смисъла на Закона за кредитните институции, е също напълно консолидирано.
- Консолидирани по метода на собствения капитал са „ДСК Лизинг” АД и „Дружество за касови услуги” АД.

През 2008 г. Банка ДСК АД продава дяловете си в дъщерните застрахователните дружества ЖЗК „ДСК Гаранция” и ЗК „ДСК Гаранция”, които през 2007 представляват отбив от капиталовата база на банковата група.

Националният регулатор налага лимити и съотношения към елементите и структурата на капитала за регулаторни цели. Допълнителният капитал не може да надвишава капитала от първи ред. Капиталът от втори ред, привлечен чрез дългово-капиталови (хибридни) инструменти или чрез подчинен срочен дълг, не може да превишава половината от капитала от първи ред.

Банковата група установява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи. Рисково-претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи. Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 12 %, а на адекватността на първичния капитал – по-малко от 6 %.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	31-Декември-2008	31-Декември-2007
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред преди специфични намаления	835 138	654 759
Регистриран и внесен капитал	153 984	153 984
Резерви	691 321	505 738
Малцинствени участия	1 048	1 071
Оценъчни разлики от дългови инструменти на разположение за продажба	(6 154)	(2 761)
Други резерви с общо предназначение	21 994	21 994
Нематериални активи	(27 055)	(25 267)
Капитал от втори ред преди специфични намаления	510 622	96 515
Резерви от преоценка на недвижими имоти, в които се помещава банката	93 053	96 515
Подчинен срочен дълг - до 50% от Капитал от първи ред	417 569	
Намаления от капитала от първи и втори ред	-	(3 829)
Балансовата стойност на инвестициите в акции и други форма на дялово участие, когато представляват над 10 на сто от капитала на банката	-	-
Балансовата стойност на инвестициите в акции или друга форма на дялово участие, когато представляват 20 или над 20 на сто от внесения капитал на застрахователни, презастрахователни предприятия и застрахователни холдинги	-	(3 829)
Специфични намаления от капитала от Първи и Втори ред	-	-

Пропорционално разпределение на намаленията

от капитала от Първи ред	-	(1 915)
от капитала от Втори ред	-	(1 914)

Капитал от първи ред	<u>835 138</u>	<u>652 844</u>
Капитал от втори ред	<u>510 622</u>	<u>94 601</u>
Собствен капитал (капиталова база)	<u><u>1 345 760</u></u>	<u><u>747 445</u></u>

Капиталови съотношения

	31-Декември-2008	31-Декември-2007
Отношение на обща капиталова адекватност	18.24%	12.47%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	11.33%	10.89%

На 19.12.2007 г. ОТП Банк Унгария, чрез дъщерното си дружество ОТП Файненсинг Недерландс Б.В. (ОТП Financing Netherlands B.V.) предостави на Банка ДСК подчинен срочен дълг в размер на 200 милиона евро, а на 20.10.2008 г. - още 150 милиона евро. Падежът на първия подчинен срочен дълг е на 19.12.2012 г., а на втория – 20.12.2016 г. Включването на подчинения срочен дълг в допълнителния капитал става в случай, че той отговаря на нормативно-определените условия и след получаване на разрешение от БНБ. За първия подчинен срочен дълг разрешението от централната банка е дадено на 21.01.2008 г. поради което неговата сума не участва в размера на собствения капитал към 31.12.2007 г. През последните 5 години до падежа на дълга, той се включва като елемент на регулаторния капитал с намаление от 20 на сто годишно. Тъй като общата сума на допълнителния капитал не може да превишава 50 на сто от размера на капитала от първи ред, подчиненият срочен дълг, признат за елемент на допълнителния капитал възлиза на 417 569 хил. лева към 31.12.2008 г.

Политиката на Банкова група ДСК по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банковата група кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с ОТП Банк Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

За определяне на капиталовите изисквания за кредитен и пазарен риск Банкова група ДСК разграничава всичките си позиции между търговски и банков портфейл. Търговският портфейл обхваща позициите във финансови инструменти и стоки, които Банковата група държи с намерение за търгуване или за хеджиране на други елементи в търговския си портфейл. Такива позиции се държат с цел краткосрочна препродажба или реализиране на печалба от разликите между техните продажни и покупни цени, възникващи от действителните или очакваните краткосрочни ценови разлики на пазара. Банковият портфейл обхваща балансовите и задбалансовите позиции, които не са класифицирани като позиции в търговския портфейл.

(3) *Капиталови изисквания за кредитен риск*

Банкова група ДСК прилага стандартизирания подход за изчисляване на рисково-претеглените си активи за кредитен риск. За целта Банковата група умножава позициите си в банковия портфейл по рискови тегла, определени от местния регулаторен орган БНБ, в зависимост от външната кредитна оценка за всеки негов актив. Така изчислените рисково-претеглени активи включват позициите в банковия портфейл, приравнените към балансови задбалансови позиции, извънборсовите дериватни инструменти (ОТС), претеглени за риск от контрагента и позициите в търговския портфейл, претеглени за риск от контрагента.

Директива 2000/12/ЕС на Европейския парламент дава общата рамка на стандартизирания подход за присъждане на рискови тегла в зависимост от външната кредитна оценка на активите, като едновременно с това определя и възможностите за национални дискреции на националния регулаторен орган. Като цяло БНБ изисква прилагането на по-високи рискови тегла: за вземания или условни вземания на дребно се прилага рисково тегло 100 % (вместо 75 % по Европейската Директива); за вземания или условни вземания, обезпечени с жилищна ипотека, отговаряща на регулаторните изисквания се прилага рисково тегло 50 % (вместо 35 %), а вземания, обезпечени с ипотека на търговски имоти не получават по-благоприятното третиране с 50 % рисково тегло, допускано от Директивата.

Капиталовото изискване по стандартизирания подход за кредитен риск е 12 %.

Експозиции към кредитен риск и риск от разсейване към 31 декември 2008 – балансови експозиции

В хиляди лева

Клас балансови експозиции	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Централни правителства и централни банки	692 774	698 677	-	656 938	4 438	37 301	-	-	698 677	2 345
Регионални или местни органи на властта	8 552	8 552	(85)	-	-	-	8 467	-	8 467	1 016
Административни органи или сдруж.с нестоп.цел	8 330	2 995	(434)	-	-	1 836	725	-	2 561	197
Международни банки за развитие	14 906	14 906	-	14 906	-	-	-	-	14 906	-
Институции	127 148	130 315	-	-	94 874	31 914	1 004	2 523	130 315	4 766
Предприятия	1 255 769	1 228 389	(10 539)	-	-	-	1 217 850	-	1 217 850	146 142
Вземания на дребно	3 747 632	3 740 012	(268 124)	-	-	-	3 471 888	-	3 471 888	416 627
Вземания обезпечени с недвижимо имущество	2 530 261	2 530 129	(11 501)	-	-	2 206 950	311 678	-	2 518 628	169 818
Вземания от колективни инвестиционни схеми	181	181	-	-	-	-	181	-	181	22
Други	518 645	550 042	-	221 542	46 328	-	282 172	-	550 042	34 973
Общо	8 904 198	8 904 198	(290 683)	893 386	145 640	2 278 001	5 293 965	2 523	8 613 515	775 906

Експозиции към кредитен риск и риск от разсейване към 31 декември 2008 – задбалансови експозиции

В хиляди лева

Клас задбалансови експозиции	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Централни правителства и централни банки	-	28	-	-	28	-	-	-	28	-
Регионални или местни органи на властта	2 005	1 962	-	-	-	-	1 962	-	1 962	74
Административни органи или сдружения с нестопанска цел	40	7 117	-	-	-	7 102	15	-	7 117	384
Международни банки за развитие	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Институции	12 968	13 559	-	-	908	12 651	-	-	13 559	377
Предприятия	499 329	460 859	-	-	-	-	460 859	-	460 859	13 978
Вземания на дребно	193 464	184 665	-	-	-	-	184 665	-	184 665	885
Вземания обезпечени с недвижимо имущество	71 111	71 091	-	-	-	35 770	35 321	-	71 091	1 185
Други	-	39 636	-	28 908	10 728	-	-	-	39 636	99
Общо	778 917	778 917	-	28 908	11 664	55 523	682 822	-	778 917	16 982

За установяване на експозицията към кредитен риск от контрагента по сделки с извънборсови дериватни инструменти Банкова група ДСК прилага метода на пазарната оценка, при който стойността на експозицията се определя чрез сумиране на текущата разменна стойност и потенциалната бъдеща кредитна експозиция. Текущата разменна стойност на срочните контракти за обмяна на валута е пазарната стойност на договорите, когато тя е положителна, или равна на нула, когато пазарната стойност е нулева или отрицателна. Добавката за потенциалната бъдеща кредитна експозиция се изчислява като размерът на условната главница по договорите се умножи по кредитен конверсионен коефициент, който се определя от срока до падежа и вида на договора – в случая 1 % за валутни договори със срок под 1 година.

Експозиции към кредитен риск и риск от разсейване към 31 декември 2008 – извънборсовите дериватни инструменти

В хиляди лева

Клас експозиции към кредитен риск от контрагента	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Институции	1 881	1 881	-	-	1 881	-	-	-	1 881	45
Общо	1 881	1 881	-	-	1 881	-	-	-	1 881	45

(4) *Капиталови изисквания за пазарен риск*

Рисково-претеглените активи за пазарен риск включват рисково-претеглените активи за позиционен риск в търговския портфейл и рисково-претеглените позиции за валутен риск за цялостна дейност.

▪ **Капиталови изисквания за позиционен риск**

Търговският портфейл на Банковата група съдържа дългови и капиталови инструменти и инвестиции в колективни инвестиционни схеми, за които тя изчислява капиталови изисквания за общ и специфичен риск за всяка валута поотделно.

За изчисляване на капиталовите изисквания за общ позиционен риск на дълговите инструменти Банковата група прилага падежния подход, при който нетните позиции от съответния дългов инструмент се претеглят съобразно с техния падеж.

За изчисляване на капиталовите изисквания за специфичен риск на дълговите инструменти Банковата група умножава нетните позиции от съответния дългов инструмент по тегла съобразно емитента, външната му кредитна оценка и остатъчния срок до падеж на инструмента.

За изчисляване на капиталовото изискване за специфичен риск на капиталовите инструменти се прилага рисково тегло от 6 % върху общата брутна позиция в капиталови инструменти и 48 % - върху позицията в колективни инвестиционни схеми.

Рисковото тегло за общ риск на капиталовите инструменти е 12 % върху общата нетна позиция на групата.

Капиталови изисквания за пазарен риск към 31 декември 2008 – дългови инструменти

В хиляди лева

Дългови инструменти в търговския портфейл	BGN	EUR	USD	Тегла	Капиталово изискване
Общ риск. Падежен подход					
0 ≤ 1 месец	5 108	9 138	-	0.00%	-
> 1 ≤ 3 месеца	1 512	98	-	0.30%	5
> 3 ≤ 6 месеца	-	1 185	-	0.60%	7
> 6 ≤ 12 месеца	412	-	-	1.05%	4
> 1 ≤ 2 (1,9 при купон под 3%) години	910	1 023	-	1.88%	36
> 2 ≤ 3 (> 1,9 ≤ 2,8 при купон под 3%) години	2 270	610	-	2.63%	75
> 3 ≤ 4 (> 2,8 ≤ 3,6 при купон под 3%) години	308	-	-	3.38%	10
> 4 ≤ 5 (> 3,6 ≤ 4,3 при купон под 3%) години	238	1 207	-	4.13%	60
> 5 ≤ 7 (> 4,3 ≤ 5,7 при купон под 3%) години	1 148	-	-	4.88%	56
> 7 ≤ 10 (> 5,7 ≤ 7,3 при купон под 3%) години	-	2 338	-	5.63%	132
Общо	11 906	15 599	-		385
Специфичен риск					
Дългови инструменти от първа категория (0% капиталово изискване)	11 701	13 706		0.00%	-
Дългови инструменти от трета категория	205	1 893		12.00%	252
Общо	11 906	15 599	-		252
Капиталово изискване	186	451	-		637

Капиталови изисквания за пазарен риск към 31 декември 2008 – капиталови инструменти

В хиляди лева

Капиталови инструменти и позиции в КИС в търговския портфейл - национален пазар	Нетна дълга позиция	Капиталови изисквания - %	Капиталови изисквания - сума
Общ риск			
Капиталови инструменти - други	382	12.00%	46
Специфичен риск			
Капиталови инструменти - други	382	6.00%	23
Позиции в колективни инвестиционни схеми	1 428	48.00%	685
Капиталово изискване			754

- Капиталови изисквания за валутен риск

Нетната открита валутна позиция за всяка отделна валута представлява сумата от нетната открита спот позиция (изчислена като разлика между активите и пасивите в съответната валута, включително начислените лихви) и откритата форуърд позиция (представляваща разликата между всички суми за получаване и за плащане по срочните контракти за покупко-продажба на валута).

Капиталовото изискване за валутен риск е 12 % върху общата нетна открита валутна позиция, която представлява по-голямата от общата нетна дълга позиция и общата нетна къса позиция. Това капиталово изискване за позициите в банков и търговски портфейл се прилага само когато сумата на общата нетна открита валутна позиция превишава 2 % от собствения капитал (капиталовата база).

Капиталови изисквания за валутен риск към 31 декември 2008

В хиляди лева

Нетна открита валутна позиция	Брутна позиция		Нетна позиция		Капиталови изисквания (сума)*
	дълга	къса	дълга	къса	
Обща позиция във валути, различни от отчетната	205 436	201 731	3 705	-	-
Валути във втората фаза на ЕПС	-	-	-	-	-
Други валути (вкл. КИС, третиран като отделни валути)	205 436	201 731	3 705	-	-
Валутни позиции					
EUR	3 491 594	3 480 355	11 239	-	-
GBP	9 214	8 740	474	-	-
SEK	220	1	219	-	-
CHF	1 726	1 702	24	-	-
Други валути на страни от ЕИО**	274	-	274	-	-
USD	193 890	191 287	2 603	-	-
CAD	95	1	94	-	-
JPY	17	-	17	-	-

* когато нетната открита валутна позиция превишава 2% от капиталовата база

** RON и HUF

От 1999 г. в България беше въведен Валутен борд и националната валута беше прикрепена към еврото с фиксиран курс. Поради тази причина позициите деноминирани в евро не участват в изчислението за открита валутна позиция и не са подложени на капиталови изисквания.

(5) *Капиталови изисквания за операционен риск*

Банкова група ДСК изчислява капиталово изискване за операционен риск като използва подхода на базисния индикатор. Този подход предвижда Банковата група да изчислява размера на капитала за покриване на загуби от операционен риск чрез умножение на средногодишния брутен доход за последните три години по коефициент 0.15. Брутният доход се формира от сумата на нетния лихвен доход и нетния нелихвен доход преди приспадането на провизиите за обезценка и оперативните разходи на базата на одитирани данни.

Капиталови изисквания за операционен риск към 31 декември 2008

В хиляди лева

Групи дейности	Брутен доход			Капиталови изисквания
	2005 г.	2006 г.	2007 г.	
Общо банкови дейности, предмет на подхода на базисния индикатор	348 377	399 913	466 031	91 074

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Любомир Желязков
Изпълнителен директор